

BADATEL V KRAJINĚ – PRACOVNÍ LIST

DATUM: _____

JMÉNO ŽÁKA: _____

KRAJINA, MOJE MÍSTO K ŽIVOTU

Nejbližší okolí našeho domova je krajina, ve které žijeme. Okolo vesnic na jižním Plzeňsku jsou většinou pole a lesy se sítí silnic a cest, setkáme se zde s rybníky, lomem nebo ovocným sadem. Vzhled této krajiny významně ovlivňuje člověk.

Kdo významně ovlivňuje vzhled dnešní krajiny?

OD PŘÍRODNÍ KE KULTURNÍ KRAJINĚ

V dávných dobách byla česká krajina na většině míst pokryta neprostupným lesem, byla to krajina přírodní. Teprve později člověk svou činností, obděláváním půdy a stavbou trvalých obydlí, utvořil krajinu kulturní, jak ji známe dnes. V krajině probíhá odpradávná vzájemné vyvažování dvou sil, té, která vychází z přírody, a té, která vychází od člověka. Příkladem pro takový děj mohou být louky, které vznikly vykácením lesa a následným pravidelným sečením, to znamená zásahem člověka. V okamžiku, kdy člověk s pravidelnou sklizní trávy přestane, začne postupně louka zarůstat křovinami a stromy a směřuje ke své předchozí podobě.

Jak vypadala česká krajina v dávných dobách?

Jak se nazývají dva základní typy krajiny?

Co se stane s loukou, kterou člověk přestane sekat?

KRAJINNÁ STRUKTURA

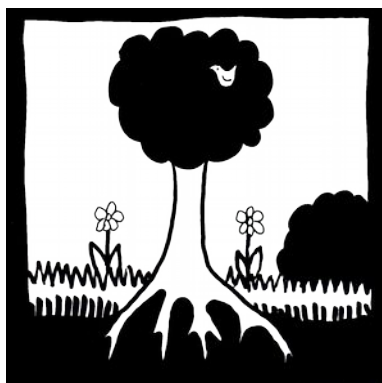

Když se podíváme na krajinu shora, můžeme v ní pojmenovat tři základní prvky. Prvním je druh povrchu, kterého je v ní nejvíc a je většinou souvislý, nazýváme jej krajinná matrice. V krajině na jih od Plzně je to zemědělská půda, například na Šumavě je to les. Zadruhé v tomto povrchu můžeme vidět menší plochy, které se od něj liší. Příkladem plochy v polích je malý lesík, v šumavských lesích je to třeba jezero. A do třetice: V krajině je také mnoho čar – koridorů, například cest nebo potoků a řek. Koridory jsou zdrojem rozmanitosti krajiny, napomáhají stěhování rostlinných a živočišných druhů. Některé ale, například dálnice, tvoří v krajině nepřekonatelnou překážku. Příkladem koridoru vzniklého lidskou činností je silnice, přirozeným koridorem je třeba řeka.

Které tři základní prvky tvoří strukturu krajiny?

Který z prvků napomáhá stěhování rostlin a živočichů v krajině?

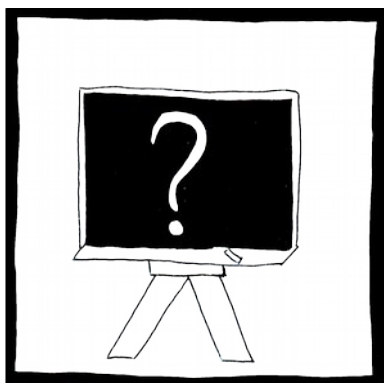
KRAJINA ŽIJE

Krajina je domovem také pro spoustu rostlin a živočichů. Typ půdy, množství vody a slunečního svitu ovlivňuje to, kolik a jakých druhů živočichů a rostlin se v krajině nachází. Mezi jednotlivými prvky krajiny probíhá ve všech směrech neustálá výměna látek a energie.

Co ovlivňuje, jaké druhy rostlin a živočichů se v krajině vyskytují?

CO SLOVO KRAJINA TEDY ZNAMENÁ?

Většina vysvětlení slova „krajina“ v sobě spojuje neživou (např. skála) a živou (rostliny a živočichové) přírodu, působení člověka. Právě paměť krajiny a souvislý vývoj v ní dávají vzhled našemu místu k životu.

Z lidského hlediska můžeme krajinu vnímat

jako součást souše, která má určitý okraj a uvnitř má poměrně stejnorodý charakter a typický ráz.

Co patří například k neživé přírodě?

Co patří například k živé přírodě?

Co se ještě objevuje ve vysvětleních slova krajina?

Pokud ti zbyl čas navíc, vypracuj následující úkoly:

Jak se jmenuje obec, ve které bydlíš?

Máš v jejím okolí oblíbené místo?

V obrázku najdi místo, které je přírodní a označ jej zeleným puntíkem.

V obrázku najdi místo, které velmi ovlivnil člověk a označ jej červeným puntíkem.

Na obrázku najdi:

- *povrch, kterého je nejvíc*
- *příklad plochy v něm*
- *příklad čáry – koridoru*

Na prázdnou samolepku napiš nějakého živočicha a nalep ji na místo, kde v krajině tento živočich pobývá.

Na prázdnou samolepku napiš nějakou rostlinu a nalep ji na místo, kde tato rostlina roste.